

INFORMACIJA O OTKUPU JAGNJADI I INSTRUKCIJA O EVIDENCIJAMA OTKUPA I PLAĆANJA PDV-A ZA 2020. GODINU

1. Uvodne napomene

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja preko stručnih službi na terenu prati tržište poljoprivrednih proizvoda i u slučaju procjene da je došlo do poremećaja u vidu pojave tržišnih viškova donosi odluku o sprovođenju intervencija na tržištu u vidu skladištenja poljoprivrednih proizvoda. Jedan od osjetljivijih sektora je sektor jagnječeg mesa gdje se tokom septembra mjeseca javljaju značajni viškovi. U ovoj godini to je posebno izraženo zbog epidemije bolesti COVID 19, kada je na plasman poljoprivrednih proizvoda generalno u velikoj mjeri uticalo zatvaranje granica i odsustvo potrošnje kroz turizam, što je dovelo do poremećaja u ponudi i tražnji na crnogorskom tržištu. U ovakvim okolnostima, u kojima je pristup potrošačima, odnosno plasman proizvoda otežan, proizvođači jagnječeg mesa suočavaju se sa finansijskim posljedicama i problemima koji mogu dovesti u pitanje nastavak proizvodnje i ugroziti njihov dohodak.

Pored uobičajenog pristupa u organizaciji otkupa, koji se realizuje od 2002. godine, organizacija ovogodišnjeg otkupa ima i razlog više, pa se predlaže povećanje otkupne cijene sa 2,40 eura, koliko je bilo u prošloj godini, na 2,50 eura žive vage, kako bi se sačuvao prihod poljoprivrednih proizvođača i ublažile negativne posledice epidemije na sektor poljoprivrede, konkretno na sektor stočarstva i proizvodnje jagnječeg mesa.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u saradnji sa sa nadležnim institucijama, Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Fondom PIO Crne Gore, Investiciono-razvojnim fondom, u ovoj godini organizovaće otkup tržišnih viškova jagnjadi po povoljnijim uslovima za poljoprivredne proizvođače. Otkup viškova jagnjadi vršiće se preko predstavnika mesnih industrija i plasirati Savezu udruženja penzionera Crne Gore.

Sprovođenje ovog programa će omogućiti realizaciju tržišnih viškova jagnjadi i očuvanje dohotka poljoprivrednih proizvođača, s jedne strane i penzionerima snabdijevanje kvalitetnim mesom po povoljnim cijenama, s druge strane.

Posebnu ulogu u realizaciji ovog programa imaju mesne industrije koje obezbjeđuju glavnu logistiku i Investiciono razvojni fond koji obezbjeđuje kredit u iznosu od 2 miliona eura za finansiranje aktivnosti otkupa i urednu isplatu poljoprivrednih proizvođača.

U prethodnom periodu u otkupu su učestvovali: „Gradina Company“ - Rožaje; „Mesopromet“ - Bijelo Polje; „Goranović“ – Nikšić. U ovoj godini interesovanje za učešće u ovom programu iskazale su kompanije „Mesopromet“ - Bijelo Polje, „Goranović“ – Nikšić, „HM Durmitor – Žabljak“ i „Gradina Company“ - Rožaje.

Mjerama podrške iz svojih budžeta Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO Crne Gore, subvencionirali su jedan dio otkupne cijene kako bi se ponudila stimulaturna cijena za proizvođače i povoljna prodajna cijena za penzionere.

Projekat otkupa jagnjadi u prethodnom periodu imao je veoma pozitivne efekte kod stočara koji u kontinuitetu imaju sigurnost otkupa, povoljne cijene, sigurno plaćanje, a penzionerska populacija je dobila povoljne mogućnosti za nabavku ove vrste proizvoda po subvencionisanim cijenama posebno za najugroženije kategorije stanovništva i do 20% niže od tržišnih sa mogućnošću plaćanja mesa odloženo na 8 mjesečnih rata i bez kamate.

2. Stanje na tržištu

Na osnovu raspoloživih podataka koji su dobijeni od strane samih poljoprivrednih proizvođača, procjenjuje se da je sadašnji tržišni višak jagnjadi oko 15 000 grla, s tim što bi se kroz aktivnost ovog programa realizovalo oko 14 000 grla na osnovu potrebe Saveza penzionera Crne Gore.

Značajno je istaći da se iz Agrobudžeta za 2020. godinu podržavaju gazdinstva koja se bave ovčarstvom kao pretežnom djelatnošću i ista su dobila premije od 8 eura po grlu ako na gazdinstvu drže više od 30 ovaca, i to za svako grlo, na period duži od 6 mjeseci. Takva gazdinstva, kao robni proizvođači su ciljna grupa i za otkup tržišnih viškova jagnjadi. Po ovom programu sezonskog otkupa takođe će se otkupljivati jagnjad i od manjih proizvođača koji imaju identifikovana grla u bazi podataka Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

3. Investiciono razvojni fond (IRF) i podrška otkupu

IRF već više godina u svom portfoliju ima posebnu kreditnu liniju za podršku otkupu domaćih poljoprivrednih proizvoda. U skladu sa tim, IRF će i u ovoj godini obezbijediti subjektima angažovanim za otkup tržišnih viškova jagnjadi kreditna sredstva po kamatnoj stopi od 2,3%, na godišnjem nivou. U program otkupa tržišnih viškova jagnjadi biće uključeni oni subjekti koji ispune uslove IRF za dobijanje kreditnih sredstava, što će biti najbolja garancija blagovremenog i sigurnog plaćanja farmerima.

4. Organizacija otkupa

Otkup i distribucija jagnjadi do penzionera zahtijeva učešće i podršku određenih subjekata koji ispunjavaju odgovarajuće uslove za isporuku zdravstveno bezbjednog i kvalitetnog mesa.

Pritom se ima u vidu:

- da su poljoprivredni proizvođači kao fizička lica prodavci jagnjadi;
- da su penzioneri, kao fizička lica, kupci jagnjadi;
- da su klanice posrednici u otkupu i da pružaju uslugu klanja, obrade i distribucije mesa;
- da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja organizator otkupa jagnjadi;
- da Savez penzionera Crne Gore pruža logističku podršku penzionerima;
- da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO subvencionišu predmetnu transakciju sa 1,3 €/kg mesa. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO subvencionišu solidarno predmetnu transakciju sa 1,1 €/kg mesa, u skladu sa dosadašnjom praksom. Preostali dio od 0,2€/kg subvencionišu Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, zbog povećane otkupne cijene mesa sa 2,40 na 2,50 eura u korist proizvođača, kao vid podrške dohotku poljoprivrednih proizvođača, u cilju ublažavanja posljedica pandemije COVID 19.

Na osnovu podataka koje je Savez penzionera Crne Gore, posredstvom opštinskih udruženja prikupio za potrebe penzionera potrebno je organizovati otkup za 14 000 jagnjadi za 2020. godinu.

5. Instrukcija za obračun PDV-a

Ministarstvo finansija počev od 2010. do 2013. godine izdavalo je instrukciju o plaćanju PDV-a za potrebe ovog programa kojom se utvrđuje model poreskog tretmana predmetne transakcije i poreske obaveze svih učesnika u vezi sa otkupom jagnjadi. Instrukcija se primjenjivala u 2014., 2015. i 2016., 2017., 2018. i 2019. godini i važiće i u 2020. godini. Instrukcija će se realizovati na sljedeći način:

1. Individualnim poljoprivrednim proizvođačima priznaje se otkupna cijena za preuzetu težinu od 2,50 eura za kilogram žive vage, a penzionerima će se distribuirati obrađeno meso po cijeni od 4,40 eura na 8 mjeseci, počev od novembarske penzije;
2. Klanice na svoj dio zarade za izvršene usluge klanja, obrade i distribucije mesa, uključujući dobijenu subvenciju obračunavaju i plaćaju PDV po stopi od 21% u skladu sa zakonom;
3. Klanice su dužne da obezbijede valjanu dokumentaciju o posredovanju sa proizvođačima i individualnim kupcima jagnjadi (udruženja penzionera, sindikalnih organizacija i dr.);
4. Prilikom isporuke jagnjadi kupcima ne postoji obaveza obračunavanja PDV-a, jer se radi o isporuci robe između fizičkih lica (na primjer: individualni poljoprivredni proizvođač –

penzioner), pod uslovom da prihod pojedinačnog individualnog proizvođača ne premaši iznos od 18.000 eura na godišnjem nivou;

5. Što se tiče knjigovodstvene evidencije, neophodno je da postoji sljedeća evidencija:
 - a) prodavac – o isporučenoj količini stoke u kg. (otkup koji se vrši u ime i za račun članova penzionerske ili sindikalne organizacije);
 - b) posrednik – o primljenoj količini i izvršenoj usluzi (klanje, konfekcioniranje, prevoz i distribucija) na osnovu koje će izvršiti fakturisanje;
 - c) kupac – penzionerska ili sindikalna organizacija za račun svojih pojedinačnih članova ovjerava prijem robe (spisak primaoca i količina).
6. Klanice su dužne da u ime i za račun penzionerske i/ili sindikalne organizacije vode odgovarajuću dokumentaciju (tuđa roba na obradi i doradi). To podrazumijeva da se u ukupne prihode otkupljivača (tj. klanica) uključuju samo prihodi od izvršenih usluga, a isplate po ovom osnovu ne ulaze u njegove rashode. Dakle, bankarski računi klanica predstavljaju samo prolazne račune za uplate penzionera i isplate prema individualnim poljoprivrednim proizvođačima u dijelu iznosa koji se odnosi na cijenu koštanja mesa (2,50 eura žive vage, odnosno 4,40 eura obrađenog mesa), osim za iznose koji se odnose na izvršene usluge klanica 1,3€/kg (subvencija). Konačna cijena mesa u ovom poslu je 5,70 €/kg mesa.
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO subvencionišu predmetnu transakciju sa 1,3 €/kg mesa, na sljedeći način:
 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond PIO subvencionišu solidarno predmetnu transakciju sa 1,1 €/kg mesa, u skladu sa dosadašnjom praksom.
 - Preostali dio od 0,2€/kg subvencionišu Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, zbog povećane otkupne cijene mesa sa 2,40 na 2,50 eura u korist proizvođača, kao vid podrške dohotku poljoprivrednih proizvođača, u cilju ublažavanja posledica pandemije COVID 19.
7. Model PDV tretmana predmetne transakcije odnosi se samo kada se individualni poljoprivrednici javljaju u ulozi prodavca. Ukoliko su prodavci mesa subjekti koji su u PDV lancu, porez na dodatnu vrijednost se obračunava i plaća shodno Zakonu o porezu na dodatnu vrijednost.

Prilog: Kalkulacija podrške za otkup jagnjadi 2020. godine

1. Tražena količina jagnječeg mesa: 14 000 grla po 23 kg mesa daje ukupnu traženu količinu od 322.000,00 kg.
2. Subvencija od 1,3€/kg mesa za traženu količinu daje iznos od **418.600,00€**,
Predlog je da tri učesnika snose razliku subvencija, i to:
 - Fond PIO: uplata mesnim industrijama u iznosu od **118.066,67€**,
 - Ministarstvo rada i socijalnog staranja: uplata mesnim industrijama u iznosu od **118.066,67€**,
 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja: uplata mesnim industrijama od **182.466,67€**.
(118.066,67€ - solidarno učešće u iznosu od 1,1€/kg i 64.400,00€ - preostali dio u iznosu od 0,2€/kg, kao vid podrške dohotku poljoprivrednih proizvođača).

Da Investiciono razvojni fond odobri kredit mesnim industrijama od 2 miliona eura i zaključi ugovore o kreditu na rok od 12 mjeseci sa kamatom od 2,3%, na godišnjem nivou.

3. Da mesne industrije uplate penzionim organizacijama solidarno (1,30€ po grlu) za administrativni rad, spiskove, kopije priznanica-čekova i distribuciju jagnjadi sa kamiona.
4. Da Ministarstvo finansija po zaključku Vlade da instrukciju Poreskoj upravi oko obračuna PDV-a kao za komisioni posao uz terećenje PDV-a samo na razliku sredstava koju ostvare mesne industrije bez terećenja subvencija.
5. Dinamika izvršenja posla:
 - da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja pripremi informaciju za Vladu;
 - nakon dobijanja saglasnosti da se pristupi zaključenju ugovora između Investiciono razvojnog fonda i mesnih industrija, kao i ugovor o isporuci mesa sa Savezom penzionera i mesnim industrijama sa jedne strane i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Fondom PIO sa druge strane o subvenciji;
 - otkup jagnjadi počeo bi 01.09.2020. godine i trajao bi do 27.11.2020. godine.